

Cunoștințele, priceperile profesionale pedagogice și calitățile personale ale antrenorului se perfecționează în activitatea practică zilnică, cu condiția posibilității de a analiza și de a formula concluzii corecte.

Concluziile și perspectivele cercetărilor viitoare. Astfel, materialul prezentat mai sus prezintă informația despre aplicarea priceperilor profesionale pedagogice specializate, care formează baza și conținutul pregătirii profesionale a viitorilor antrenori de gimnastică ritmică, posedarea cărora va permite creșterea profesionalismului antrenorului de gimnastică ritmică, înaintea cerințelor de îmbogățire a cunoștințelor proprii, perfecționării priceperilor și capacităților în activitatea teoretică și practică. Atingerea nivelului înalt al pregătirii profesionale a viitorilor specialiști la gimnastica ritmică în cadrul lecțiilor rămâne pentru viitor în perspectivele cercetării.

Bibliografia

1. Афтимичук, О.Е. *Формирование ритма дидактического общения у студентов институтов физической культуры*. Дисс. ... д-ра пед. наук. Кишинев, 1998. 300 с.
2. Божович, Л.И. *Проблемы формирования личности*. Издание 2-е, стереотипное / под ред. Д.И. Фельдштейна. Москва: Изд-во «Институт практической психологии», Воронеж: НПО «МОДЭК», 1997. 352 с.
3. Ильин, Е.П. *Психология спорта*. Санкт Петербург: Питер, 2008. 352 с.
4. Крайждан, О.М. *Воспитание координационных способностей у девочек 6-7 лет на этапе начальной спортивной подготовки в художественной гимнастике*: Дисс. ... д-ра пед. наук. Кишинев, 2011. 214 с.
5. Кузьмина, Н.В. *Акмеологическая теория повышения качества специалистов образования*. Москва: ИЦ «Академия», 2001. 143 с.

CALITATEA PREGĂȚIRII SPECIALISTULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ – REALITATE, MOTIVAȚIE ȘI PERSPECTIVE

Ghețiu Adelina, Demcenco Piotr,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Keywords: *scientific approach, quality training, efficiency, physical education specialist, motivation, educational process quality.*

Summary. *This article presents scientific information on the research actual situation in teaching physical education classes for primary school pupils, in the example of educational institutions in areas of Ialoveni district, Moldova. It determined the influence of specialists training quality physical education on increasing the quality of education and efficiency of mental and effectiveness of training grounds for learning to students.*

Actualitatea. Educația fizică este o componentă indispensabilă a educației, ce urmărește dezvoltarea armonioasă a organismului, întărirea sănătății și

cultivarea unor calități fizice necesare muncii, activității sportive și intelectuale [5].

Calitatea procesului educațional și a serviciilor prestate de către instituțiile de învățământ general din țară depinde în măsură considerabilă de profesionalismul cadrelor didactice, de pregătirea acestora în instituțiile de învățământ superior [1]. Cu regret, calitatea predării orelor de educație fizică în instituțiile de învățământ general lasă de dorit și, drept consecință, tânăra generație are mari probleme de sănătate fizică, psihică și intelectuală [4].

Actualmente s-a modificat substanțial scopul învățării, deoarece problema se pune nu de a cunoaște cât mai mult, ci de a se integra cu succes în activitățile din societate. Scopul este de a poseda cunoștințe științifice, aplicații etc., în care sunt antrenate toate competențele dobândite, aceasta presupunând ca studenții să-și dezvolte competența de a învăța să înveți. Se manifestă și un moment extrem de important, acela că învățarea este un proces continuu și formarea motivației pentru această învățare, a capacității și încrederii de a achiziționa o nouă experiență, care depășește mediul universitar, devine o necesitate primordială și mereu actuală în contextul social contemporan [1, 6].

Scopul cercetării. Cercetarea sociologică la nivelul pedagogilor-practicieni cu privire la calitatea predării orelor de educație fizică în clasele primare, precum și fundamentarea, valorificarea condițiilor psihopedagogice de formare a motivației pentru învățare la studenți în învățământul superior.

Organizarea cercetării. Pentru cercetarea situației reale privind calitatea predării orelor de educație fizică în clasele primare, s-a considerat important, ținând cont și de propria experiență, să cunoaștem părerile pedagogilor – practicieni (63 de pedagogi cu studii superioare și cu vechimea în muncă nu mai puțin de 5 ani) care predau în clasele primare (nivelul cel mai vulnerabil) din raionul Ialoveni, privind situația actuală și intercorelarea sporirii calității procesului educațional cu formarea eficientă a motivelor pentru învățare la studenți, ce a și condiționat schimbarea accentelor în valorificarea condițiilor psihopedagogice de formare a motivației pentru învățare la studenții USEFS. Chestionarul elaborat include 16 întrebări cu 44 variante de răspuns. Răspunsurile obținute la întrebările formulate în chestionar, ne-au permis să ne formăm, în general, o părere consultativă despre calitatea procesului educațional la educația fizică în învățământul primar și intercorelarea cu necesitatea formării eficiente a motivelor pentru învățare la studenți.

Rezultatele cercetării. Printre cele mai relevante întrebări ale chestionarului au fost din categoria aprecierii abstracte și concrete a situației actuale și intercondiționarea calității predării educației fizice, dezvoltării intelectuale a elevilor din clasele primare și a pregătirii specialiștilor în domeniu, pe care le vom prezenta în continuare.

La întrebarea „Care este nivelul organizării procesului educațional la educația fizică în învățământul primar în condițiile școlii în care activați?” pedagogii intervievați au răspuns ambiguu, în pofida atitudinilor pozitive percepute pentru instituția în care lucrează. Astfel, doar 2% din numărul total au răspuns că procesul educațional este organizat la un nivel foarte bun, posibil, având în vedere în mare măsură componenta organizațională a acestui proces, fără a ține cont de calitatea cunoștințelor elevilor. În același timp, cel mai mare procent au opiniile respondenților cu referire la nivelul satisfăcător (46%) și nesatisfăcător (30%) al procesului educațional, invocând drept motiv numărul zilnic mare de ore la disciplinele școlare în clasele primare.

La întrebarea „Educația fizică are impact asupra dezvoltării intelectuale a elevilor din clasele primare?”, majoritatea respondenților (90,77%) au subliniat interdependența educației fizice optime cu dezvoltarea intelectuală a copiilor de această vârstă, care asigură dezvoltarea sistemelor și a organismului în întregime, totodată și a activității nervoase superioare. Totuși, 9,23% dintre respondenți au negat acest lucru, posibil axându-se pe nivelul nesatisfăcător al educației fizice din instituțiile în care activează.

La întrebarea „Sunteți mulțumit de forma de organizare a educației fizice care există actualmente în învățământul primar?” majoritatea (75,38%) au spus că nu sunt mulțumiți, ca urmare a supraîncărcării procesului de învățământ și a suprasolicitării elevilor, lipsa condițiilor și a bazei materiale, specificul predării, pregătirea specialiștilor. Totuși, 24,62% dintre respondenți caracterizează starea nesatisfăcătoare, reală, a predării educației fizice în majoritatea claselor primare și, în plus față de motivele enumerate mai sus, evidențiem faptul că, de regulă, orele de educație fizică sunt desfășurate de către învățătorul-diriginte care nu este specialist în domeniu; educația fizică nu are organizarea respectivă sub formă de lecție, iar acolo unde sunt ore, în programul săptămânal ele sunt episodice.

Fiind întrebați dacă este interdependentă calitatea procesului educațional de pregătirea/profesionalismul cadrului didactic, absolut toți respondenții (100%) sunt de părerea că nivelul pregătirii acestuia facilitează sporirea calității dezvoltării intelectuale și psihice a elevilor. În același timp, ei mărturisesc faptul că învățătorul claselor primare nu poate asigura predarea calitativă la toate disciplinele școlare, cu precădere la educația fizică.

În acest context, în activitatea universitară, de multe ori ne întrebăm de ce unii studenți nu învață și nu au interes față de procesul de învățare, de ce nu devin specialiști buni. Toate acestea au loc, deoarece la baza comportamentului studentului sunt o multitudine de tendințe, interese, idealuri etc. Acestea și sunt motivele care susțin și întăresc sau nu susțin și slăbesc anumite fapte sau acțiuni în procesul de învățare a studentului/pregătire a viitorului specialist în domeniu.

Condițiile generale ale formării eficiente a motivelor pentru învățare la

studenți sunt: climatul psihologic pozitiv; axarea pe abordările psihologice și pedagogice fundamentale; relații sociale favorabile; starea sănătății psihofizice și sociale etc. Totodată sunt și unele condiții specifice de formare a motivelor: modelul pedagogic de formare a motivelor pentru învățare; strategiile didactice variate, preponderent interactive; proiectarea unor activități cu caracter psihologic direct orientate la formarea motivelor pentru învățare; conexiunea activităților specifice cu cele generale; cadrele didactice motivate cu statut social favorabil; abordări individualizate etc. [2].

Un factor important în formarea motivației studenților pentru învățare și inserției cu succes pe piața muncii este stabilirea obiectivelor generale: dezvoltarea puterii intelectuale a studenților prin studiul specialității; creșterea interesului pentru învățare; aplicarea strategiilor educaționale care să-i stimuleze învățarea. În acest scop studentul, viitorul profesor, trebuie ajutat să atingă rezultate înalte, practicând o instruire orientată spre dezvoltarea personalității, iar cadrul didactic universitar să întreprindă măsuri în vederea sporirii motivației, care nu constă doar în obținerea unor rezultate foarte bune la unele discipline de specialitate, ci pentru toată viața, căci de el depinde formarea în perspectivă a tinerei generații. Strategiile de formare a motivației învățării sunt: autovalorizarea, conștientizarea valorii sarcinii, constituirea unor expectanțe pozitive, implicarea celui care învață în fixarea scopurilor [7, 8].

În scopul eficientizării calității pregătirii specialiștilor în Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport și optimizării motivaționale a studenților este necesar de a pune accent pe: consolidarea deprinderilor acestora de a învăța; dezvoltarea aptitudinilor de a lucra independent; stimularea manifestării inițiativelor proprii la ore; utilizarea noilor strategii de predare a disciplinelor care permit dezvoltarea interesului cognitiv și spiritului competitiv; includerea în diferite forme de activități educaționale; implicarea în cercetarea științifică cu participarea la conferințe, seminare, concursuri de lucrări pentru studenți; dezvoltarea interesului pentru specialitatea aleasă prin includerea la ore a informației suplimentare cotangentă de profesie; consilierea psihopedagogică în consolidarea și dezvoltarea motivației de a învăța.

Rolul cadrului didactic universitar, demonstrat și în cadrul cercetării, este în consolidarea motivației interne și susținerea nivelului înalt în activitatea educațională prin: includerea în programă a materialului didactic suplimentar, care va lărgi orizontul de studiere a disciplinei; crearea în timpul prelegerilor și seminarelor a situațiilor de problemă, care stimulează interesul cognitiv; învățarea studenților a-și împărți și utiliza rațional timpul; formarea situațiilor de succes pentru ei în procesul educațional, care vor contribui la formarea autoaprecierii obiective; ajutor în conștientizarea și formarea motivațiilor de a învăța, încrederii în sine; utilizarea atitudinilor individuale în procesul educațional, luarea în

considerație a particularităților motivaționale a studenților ce nu reușesc la învățatură; utilizarea capacităților de lider a studenților activi la învățatură pentru organizarea în grup a procesului educațional; propunerea sarcinilor de lucru dificile pentru a promova studenții cu capacități cognitive înalte; cooptarea și implicarea în cercetarea științifică cu participări la seminare și conferințe științifice; crearea posibilităților pentru dezvoltarea potențialului creativ.

Având în vedere faptul că motivația reprezintă un factor cheie în succesul învățării, abilitatea cadrului didactic este de a selecta și a combina strategiile didactice, deoarece proiectarea și organizarea activității didactice se realizează în funcție de decizia strategică. Strategia didactică este concepută ca un scenariu didactic complex, în care sunt implicați actorii predării-învățării, condițiile realizării, obiectivele și metodele aferente. Astfel, strategia prefigurează traseul metodologic cel mai potrivit, cel mai logic și mai eficient pentru abordarea unei situații concrete de predare – învățare-evaluare, dar și motivarea pentru învățare, pornind de la motivația profesorului și modul cum își desfășoară activitățile prin demersuri didactice motivate, ce implică studentul în mod activ și îi captează interesul, transformându-l în subiect și partener al actului de instruire.

Strategiile didactice interactive presupun munca în colaborare și crearea unor programe care să corespundă nevoii de interrelaționare, de răspuns diferențiat la reacțiile studenților, bazându-se pe sprijinul reciproc în căutare-cercetare și învățare, asigurând succesul în procesul activităților întreprinse. Totodată, un rol important o au alegerea, selectarea, utilizarea strategiilor, metodelor, procedeele adecvate în funcție de scopuri, probleme de rezolvat, etapa cunoașterii, instrumentele disponibile. Se vor da prioritate învățării prin cercetare, învățării experiențiale, învățării situaționale/contextuale, învățării generativei progresive, după etapele cunoașterii, învățării prin cooperare, colaborare și rezolvare de probleme etc. Pot fi utilizate cu succes analizele critice, rezolvările de probleme și situații, studiile de caz, metodele inductive și deductive, modelarea, procedeele de interpretare și argumentare, procedeele de procesare mentală și de organizare cognitivă a informațiilor (scheme, rețele, hărți cognitive), tehnicile de colaborare/cooperare, dezbateri și negociere, procedee de proiectare a verificării ipotezelor etc. [3].

Seminarele, ca formă de instruire consacrată în învățământul universitar, reunesc grupe de studenți care, împreună cu lectorul, dezbate teme și probleme legate de obiectul de studiu, constituind un mod de a dobândi mai multe aptitudini și sunt ideale în a stimula o abordare aprofundată și activă a conținuturilor. Se pune accent pe învățarea profundă, activă, dezbateri, soluționarea problemelor etc. Seminarele dezvoltă capacități: analitice, intelectuale, organizatorice, de colaborare și comunicare. Metodele interactive se utilizează în mod preponderent la seminare.

Concluzii și perspective pentru continuarea cercetării:

1. La momentul actual, în instituțiile de învățământ general, cu precădere în treapta primară, nu se valorifică adecvat educația fizică, ceea ce afectează formarea activismului motrice al copilului și respectiv a competențelor cognitive la toate disciplinele școlare.

2. S-a demonstrat aplicativ că calitatea pregătirii profesionale a specialiștilor de educație fizică are impact major asupra sporirii calității dezvoltării fizice, intelectuale și psihice a elevilor.

3. Motivația pentru învățare este axa primordială a succesului universitar și înglobează un ansamblu de factori interni ai personalității studentului, care-i orientează, organizează și susțin eforturile în învățare, corelând pe cele patru dimensiuni comportamentală, personală, socioculturală și cognitivă. Unul dintre obiectivele fundamentale ale Universității de Stat de Educație Fizică și Sport rezidă în formarea unui specialist în domeniu, capabil să se adapteze condițiilor în continuă schimbare ale pieței de muncă.

4. Condițiile psihopedagogice de formare a motivației studenților au impact asupra elaborării manualelor, ghidurilor, suporturilor de curs, adică a tuturor produselor curriculare, începând cu modul de prezentare a acestora, atractiv, prin punerea diferitor probleme, cât și prin varietatea conținutului sarcinilor didactice, care trebuie să țintească spre consolidarea motivației intrinseci de învățare.

Bibliografie

1. *Codul Educației al Republicii Moldova*. Chișinău: Monitorul Oficial.nr.319-324 (4958-4963) din 24.10.2014. 35 p.

2. Constantin, T. *Motivația în învățare, în „Să ne cunoaștem elevii”*. În: Educația 2000+. București, 2005, p. 52-64.

3. Crețu, D. *Strategii didactice interactive*. Sibiu: Ed. Univ. „L. Blaga”, 2013, 119 p.

4. *Educația în Republica Moldova*. Studiu coplehensiv privind domeniul educațional și a politicilor educaționale. Chișinău: Fundația Friedrich Naumann pentru libertate, 2016. 162 p.

5. Silistraru, N. *Note de curs la pedagogie*. Chișinău: USM, 2002. 295 p.

6. *Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”* (HG nr.944 din 14.11.2014). 72 p.

7. Овчинников, М.В. *Структура и динамика мотивации учения студентов педагогического вуза*. В: Профессиональное образование. Столица. Приложение «Новые педагогические исследования», № 5, 2007, с.151-155.

8. Ryan, R.M. *Self-Determination Theory; An Approach To Human Motivation And Personality*. 2004. Access mode: <http://www.psych.rochester.edu/SDT/index.html>, accesat 20.11. 2017.